

Narcís Comadira

POETA I PINTOR. Dijous tindrà lloc la sessió d'investidura de Narcís Comadira com a doctor «honoris causa» de la UdG. L'acte se celebrarà a l'Aula Magna Modest Prats, església de Sant Domènec, a les 12 hores. El professor Xavier Pla serà el padri del poeta i llegirà l'elogi d'un dels intel·lectuals més lúcids del país. Els compositors Xavier Albertí i Albert Guinovart han posat música a uns poemes seus que interpretarà el Cor de la UdG.

«El fàstic és profund, sí. Sobretot en drets, justícia i corrupció»

Comadira (Girona, 1942), que valora el mestratge que va rebre de la poesia de Gabriel Ferrater, i també de Josep Carner i de J. V. Foix, explica que als seus 76 anys continua escrivint i pintant.

DANIEL BONAVENTURA GIRONA

■ Va col·laborar amb els arquitectes Bosch i Tarrús en el projecte de restauració de l'edifici de Lletres de la UdG i va pintar el mural que avui en presideix els accessos. Comadira va pronunciar un famós discurs, *Aprendre de lletra*, en l'acte inaugural del curs 1998-99, en presència de Jordi Pujol, quan aquest era president de la Generalitat. Hem parlat amb Comadira per telèfon ara que rebrà aquest alt reconeixement acadèmic que se suma a nombrosos premis literaris, com els que va rebre pels poemaris *Enigma* (1985) –Premi de la Crítica Serra d'Or i Premi de la Generalitat de Catalunya–, *En quarentena* (1990) –Premi Ciutat de Barcelona, Premi Nacional de la Crítica i Lletra d'Or– o *Lent* (2012) –Premi de la Crítica Serra d'Or 2013. Com a autor teatral, *La vida perdurable* –Premi de la Crítica Serra d'Or, Premi de la Crítica Teatral de Barcelona–, és el seu text dramàtic que ha obtingut més ressò. Durant els anys 80

va realitzar guions de documentals per a televisió. També cal remarcar la seva faceta de traductor. Com a historiador de l'art, és autor, conjuntament amb Joan Tarrús, d'un exhaustiu estudi sobre l'arquitecte gironí Rafael Masó. La seva companya, Dolors Oller, és catedràtica emèrita de Teoria de la Literatura a la Universitat Pompeu Fabra.

■ **Sent satisfacció davant l'obra feta?**

■ Sí. He anat fent sempre el que he tingut ganes de fer. Hi ha coses que m'han satisfet més que d'altres, però estic content.

■ **Sovint aborda temes essencials, com si calgués tornar a «aprendre de lletra», recomençar de zero.**

■ Sap què passa? Amb els anys m'he adonat que això de llegir i escriure es va perdent cada vegada més. La gent està més per coses de la imatge i per coses de l'espectacle i l'entreteniment. La cosa seriosa del llegir es va perdent i de vegades em sembla que cal fer un toc d'atenció. Si som persones vol dir que som racionals i el llenguatge és una cosa fonamental per al pensament.

■ **Encara sosté que cal suprimir tots els premis literaris?**

■ Jo crec que n'hi ha massa, però

que facin el que vulguin. Jo ja no jugo a aquest joc.

■ **Al l'article *Per una edat de ferro dels premis literaris*, de 1985, diu que «gairebé totes les novel·les premiades» són «subliteratura trufada de fragments pedants».**

■ Això deia? No m'n recordo (riu). Alguns premis són merescuts. Jo mateix vaig ser jurat del Premi Bertrana i vam premiar Jaume Cabré, que ha funcionat amb els anys. Hi ha coses serioses, també.

■ **«Maragall era un rendista (...) portaveu de la seva classe», diu a *Prejuicios*, l'any 1982. Vostè, Comadira, quina classe social representa?**

■ Jo? Pobre de mi. Vinc de botiguers burgesos més aviat catòlics i conservadors. El meu avi era carlista, una societat gironina molt típica d'aquella època de la postguerra.

■ **Quina botiga era?**

■ Can Llens del carrer Nou de Girona, de teixits de roba. Ja fa anys que no existeix. Quan va morir el meu pare va passar al meu oncle. Jo m'hi vaig dedicar un any per posar una mica d'ordre. Però ni jo m'hi volia dedicar ni els meus germans tampoc. Vam liquidar la nostra part. S'ho va quedar una meua cosina i també s'ho va acabar venent.

■ **Procedeix de la petita burgesia gironina però en algunes eleccions ha donat suport a la CUP.**

■ Si els dono suport és perquè crec que en un país com cal hi ha d'haver gent com ells. Són els que defensen el canvi i la justícia social.

■ **El canvi cap a on?**

■ El canvi del sistema capitalista per un sistema més igualitari i social.

■ **Un denominador comú a la seva obra és que parla sense embuts: «Todo este asco profundo que siempre ha despertado en mi España» (*Prejuicios*, 1982).**

■ Sí. Això és veritat. Ja fa anys vaig dir en una entrevista que no em sento espanyol i algú es va esverar perquè en aquella època no es podien dir aquestes coses.

■ **Fins al punt de sentir fàstic?**

■ El fàstic és profund, sí. Realment és molt profund. Sobretot en drets, justícia, corrupció...

■ **I sobre Catalunya tampoc es queda curt. Diu que amb la restauració de la Generalitat arriba una «consagració de mediocritats i una degradació moral profunda que situa els partits per sobre del país...».**

■ Això també ho he pensat sempre. Passa que ara estem en un moment que ens convé la unitat i anar tots junts per poder aconseguir el que volem, que és un canvi radical de sistema, això que anomenem la república catalana. Després, quan la tinguem, ja veurem com la fem.

■ **També s'ha preguntat «què hem fet els catalans per merèixer això?»**

■ És un dels misteris. Ens castiguen. No sé què hem fet. Crec que hi ha un odi molt profund contra el nostre país que ara es torna a manifestar de manera molt virulenta i innacceptable.

■ **En un assaig defineix el poeta com un terrorista. Vostè és terrorista?**

■ No. No ho soc. El terrorista és la violència per la violència, sense cap raó seriosa. Terrorista verbal, sí que en soc, tant com vulgui.

■ **Contràriament a l'establert, defineix el poeta com «un gran realista que mai no fa volar coloms, això el poeta ho deixa per als polítics, que són els màxims experts en irrealitat».**

■ Sí. Els polítics sempre fan volar coloms i, en canvi, els poetes intentem tocar de peus a terra i parlar de la realitat i de les coses tal com són. És la nostra feina. I, sobretot, hem de defensar la llengua, perquè ens estem quedant amb una llengua destrossada.

■ **Els polítics de la CUP són diferents?**

■ Habitualment són diferents. Per

això m'agraden.

■ **Al seu darrer poemari, *Manera negra* (2018), hi ha un poema o epíleg titulat *Llengua meua malalta*. Té una proposta per curar la llengua pròpia?**

■ Hem d'estimar la llengua, cultivar-la, llegir-la, intentar que es parli bé. I fer que a les escoles s'ensenyi bé. Sobretot, aconseguir que la gent la consideri una cosa personal. Li falta una mica de prestigi social. La gent es passa de seguida al castellà. Som un país que ens tirem terra a sobre. A les televisions sempre entrevisten autors en castellà. Però ja ho arreglarem, això.

■ **Ho arreglarem?**

■ Sí, home, quan tinguem la nostra república. Això ho arreglarem de seguida.

■ **Vostè que de petit llegia amb admiració *Robinson Crusoe*; quina és la seva «palissada» o muralla que el protegeix d'un món hostil?**

■ Jo crec en l'art. La pintura, la poesia, el teatre, el cinema... Això per a mi sempre ha estat una protecció especial de l'esperit. I em sembla que hauria de ser una mica per a tothom, això. És el nostre refugi, i allò que ens fa sentir que som una

«Jo crec en l'art, la pintura, la poesia, el teatre, el cinema... Això per a mi sempre ha estat una protecció especial de l'esperit»

Comadira, a la seva casa de Sant Feliu de Guíxols. ANIOL RESCLOSA

comunitat, un poble. Això ho vaig sentir l'1 d'octubre de 2017 perquè la gent formava part d'una cosa especial. Erem un poble. La gent s'ajudava. Va ser una cosa impressionant que no oblidaré mai més.

■ Com Robinson després del naufragi, creu que es pot construir una civilització?

■ En això estem, amb la construcció de la república. Jo crec que ho veurem abans que no ens pensem. Potser haurem de renunciar una mica als capricis personals per ser solidaris amb els altres, per fer-nos companyia.

■ Ha lloat la seva Girona natal, però també l'ha descrit com una ciutat «caòtica i mesquina» que «cau en mans del poder de sempre: la corrupció oscurantista i la pressió dels cacics». Què faria si fos alcalde?

■ Alcalde, mai de la vida... Però l'excés de turisme em sembla molt perjudicial. Ja sé que això que dic als comerciants no els agrada, però Barcelona s'està morint d'èxit i Girona corre el mateix perill. Això no vol dir que no hàgim de ser acollidors amb la gent que ve a veure'ns. No sé quin sentit té que passi tanta gent per fer-se quatre selfies sense saber ben bé

ni quina ciutat ha visitat. Però el Barri Vell està bastant potable. Durant l'alcaldia de Quim Nadal es va fer un gran pas endavant. És un honor per a Girona tenir edificis com l'Aula Magna de la UdG, on em faran honoris causa.

■ La pintura és un mitjà d'expressió secundari respecte de l'escriptura?

■ No. Per a mi és igual. Des dels 14 anys d'edat practico aquests dos llenguatges diferents. M'hi he dedicat bastant a la pintura. He fet grans exposicions a la Fundació Vila Casas a Barcelona, al Museu de Montserrat i al Museu d'Art de Girona.

■ Avui viu a Sant Feliu de Guíxols. Com hi ha anat a parar?

■ Sí. Ara visc més a Sant Feliu que no pas a Girona. Jo ja hi anava de petit a estiuejar. El meu avi hi tenia una casa. La va comprar a la postguerra. De fet, Sant Feliu de Guíxols és el port natural de Girona. Ara hi hauria d'haver un tren modern que en mitja hora fes el trajecte.

■ Com els clàssics, reivindica «l'amor i la mort» com allò bàsic per a l'home.

■ Exactament, crec que hi hauríem de pensar una mica més.

